Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Datum
18 december 2023

Ons kenmerk
4962090

nota

Informatieverzoek terugkeer mannelijke uitreizigers

1. Aanleiding

In de Regeling van Werkzaamheden van 21 september jl. is door het lid Omtzigt (in navolging van een verzoek om een debat van het lid Eerdmans) een informatieverzoek gedaan, naar aanleiding van een artikel in de Telegraaf over mannelijke uitreizigers. Aan het demissionaire kabinet is gevraagd om een standpunt in te nemen over de beperking van het recht op bescherming van familie- en gezinsleven (artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)) in het belang van de nationale veiligheid. In de onderhavige brief reageert u op het informatieverzoek.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de brief en met verzending daarvan aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Een beperking van het recht op bescherming van het familie- en gezinsleven is mogelijk. Categorische uitsluiting van dat recht, bijvoorbeeld bij mannelijke uitreizigers, is niet mogelijk. In elke afzonderlijke casus dient een individuele belangenafweging plaats te vinden. Het kabinet kent echter wel altijd zwaar gewicht toe aan het belang van de nationale veiligheid.
- In algemene zin is het voorstelbaar dat in de belangenafweging het belang van nationale veiligheid bij mannelijke uitreizigers zwaarder kan wegen dan bij vrouwelijke uitreizigers, gelet op de rol die mannelijke uitreizigers veelal hebben gehad in de strijd en de grotere geweldsdreiging die dikwijls van mannelijke uitreizigers uitgaat ten opzichte van vrouwelijke uitreizigers.
- In de brief wordt nogmaals het beleid omtrent uitreizigers uiteengezet.

4. Toelichting

- Het informatieverzoek is vergelijkbaar met de eerdere motie Omtzigt/Michon met betrekking tot resolutie 2475 van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. De resolutie roept op tot beperking van het recht op bescherming van het familie- en gezinsleven indien de nationale veiligheid (of een ander belang) dat vereist. De aangenomen motie verzoekt om resolutie 2475 als uitgangspunt te nemen voor het Nederlands beleid. U heeft eerder in de vierde Rapportage uitreizigers een nuancering aangebracht bij de uitvoering van de motie. Deze nuancering is ook hier van belang.

- Categorische uitsluiting van de toepasselijkheid van artikel 8 EVRM is zoals gezegd niet mogelijk. Het is evenmin mogelijk om reeds op voorhand aan één belang – bijvoorbeeld de nationale veiligheid - een doorslaggevende betekenis toe te kennen.
- Het demissionaire kabinet zal echter wel bij elke individuele afweging zwaar gewicht toekennen aan het belang van de nationale veiligheid, in het bijzonder bij een concrete, acute dreiging. Dit belang wordt afgewogen tegen onder meer de belangen van de partner bij gezinshereniging en/of de belangen van het kind. De eerdergenoemde resolutie 2475 roept overigens ook op tot het toekennen van een groot belang aan het welzijn van kinderen en het zoveel mogelijk repatriëren van kinderen met hun moeders.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.